

Також у ст. 3 Конституції України зазначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, у зв'язку з чим держава повинна забезпечити реалізацію прав і свобод громадян. Право, правосвідомість, правовідносини, правомірна поведінка, юридична практика, юридична освіта та наука, правопорядок основні аспекти, які формують правову культуру кожної особи зокрема й усього суспільства в цілому.

До відбору поліцейських ставляться дуже відповідально, у Законі вказано яким критеріям повинні відповідати особи, які претендують на дану посаду. Також не менш важливим є фізична підготовленість поліцейського та знання законів. У ст. 11 Закону слушно вказано, що в першу чергу вони мають взаємодіяти з населенням на засадах партнерства, тому що Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.04.2020).
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 20.04.2020).
2. Зозуля Є. В. Підготовку сучасного правоохоронця – на рівень європейських стандартів. *Наукова бібліотека*. 2014. № 4. С. 4–9.
3. Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високорозвинутою економікою : монографія / Л. П. Пуховська та ін. Київ, 2014. 176 с.

Отримано 22.04.2020

УДК 796:351.74

СОКОЛИК І. М.,

курсант 3 курсу Навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ)

Науковий керівник:

Малєєв В. В.,

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

В поданому тексті наукових тез досліджено питання щодо проблематики та перспективності професійно-правового відбору майбутніх поліцейських. Селекція розглянута через призму проведення комплексу профорієнтаційних заходів, як необхідна умова виховання висококваліфікованих фахівців-правоохоронців.

Ключові слова: професійний відбір, поліцейський, професійна адаптація, державний стандарт, професійне навчання і виховання.

Постановка проблеми. В умовах активізації євроінтеграційних процесів, розбудова нової демократично-сильної і незалежної України актуалізує проблему трансформації та зміцнення правоохоронних інституцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Про початок нового етапу розвитку правоохоронної системи України свідчить Закон України №580-VIII «Про Національну поліцію», який був прийнятий Верховною Радою України 2 липня 2015 року[1]. З огляду на це актуалізувалася проблема комплексного, системного реформування поліції, яка б цілком

відповідала б міжнародним стандартам. Саме реформування поліції вимагає ретельного відбору правоохоронців, враховуючи професійні і особистісні характеристики потенційних кандидатів на службу в ній. Особливо розповсюдженим і важливим питанням сьогодення є виховання особистості сучасного поліцейського, як дієвого механізму забезпечення прав і свобод людини та своєчасного повного захисту громадян у разі правопорушення. Від рівня довіри й авторитету правоохоронних органів значною мірою залежить і авторитет держави в цілому. Зазначимо також, що прагнення відповідати європейським стандартам ставить на порядок денний питання високого професіоналізму та компетентності майбутніх поліцейських. Сучасне суспільство потребує висококваліфікованих поліцейських, готових і здатних до саморозвитку, самореалізації у правоохоронній діяльності, яким притаманна наполегливість у реалізації своїх професійних устремлінь. Разом з тим, правоохоронці повинні бути наділені правовою аргументованістю з посиланням на різні факти доказів, правові норми та відповідати морально-етичним нормам поведінки.

Що стосується саме проблем професійного відбору потенційних кандидатів, то методика обирання потребує коригування з урахуванням вимог сьогодення, загальної спеціально-фізичної підготовленості правоохоронців, стану їх здоров'я, клімату навколишнього середовища, залежить процес засвоєння ними бойових прийомів єдиноборств, який в більшому співвідношенні випадків вирішує долю заходів по припиненню протиправних посягань [2].

Як відомо, на сьогодні нормативи зі спеціальної фізичної підготовки дещо ускладнились для майбутніх абітурієнтів, які планують вступити до вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання. Таке нововведення, на мою думку, викликано потребою більш якісної підготовки, адже на сучасному етапі основною проблемою в системі поліції є недостатній рівень фізичної підготовленості, тому що вимоги достатнього рівня фізичної підготовленості до прийнятих на службу майбутніх правоохоронців в період початкової підготовки та при виконанні є одним з важливіших факторів для поліцейського, щоб в подальшому при боротьбі зі злочинністю, бути підготовленим до негативним активним діям, злочинним намірам та опору з боку осіб що скоюють злочин або вже скоїли злочин. Нагальною проблемою, що існує на даний час є те, що кандидати на посаду поліцейського в більшості випадків не можуть скласти базові нормативи з фізичної підготовки тому під час навчання вони не покращують свої навички а намагаються довести свої фізичні здібності до рівня вступних іспитів. Тому важливо приймати на службу кандидатів, які фізично та психологічно відповідають стандартам. Після таких змін, я вважаю, кількість майбутніх кадрів для місцевих органів поліції зменшиться але рівень підготовки та професійності збільшиться [3].

Також найбільш важливим у професійному відборі майбутніх поліцейських є їх теоретична підготовленість при вступі до вищих навчальних закладів, або безпосередньо призначення на посаду до Органу національної поліції. Адже саме без теоретичних навичок у даній сфері, без професіональності, знання законів та нормативно-правових актів законодавства України, неможливо бути фахівцем у даній надскладній справі.

Здебільшого, слід звернути увагу на певні правові та організаційні прогалини в процесі відбору кандидатів на навчання до зазначених закладів вищої освіти у 2018 році, насамперед на відсутність процедури відбору кандидатів на підставі їх особистих якостей. Розглянемо їх:

1. У статті 51 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що під час відбору та просування по службі поліцейських має бути забезпечене об'єктивне оцінювання їх професійного рівня й особистих якостей [1].

2. Під час проведення вступної кампанії попередніх років питання вивчення особистих якостей кандидата певною мірою вирішувалося шляхом творчого конкурсу. Однак у 2020 році цей конкурс для спеціальностей «Право» та «Кібербезпека» було відмінено відповідно до додатку 4 до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році, затверджених наказом МОН України від 13.10.2017 № 1378 [4].

І. Є. Руколайніна та О. О. Леміш зауважують, що складниками професійної підготовки є професійне виховання, тобто комплекс заходів, що спрямований на формування

професійних інтересів особистості, і професійна діагностика – важливий елемент профорієнтаційної роботи, який включає в себе вивчення якостей, здібностей та інтересів особистості, що в подальшому впливає на вибір нею професії та освоєння певного виду діяльності [5, с. 106].

Професійний відбір повинен базуватися на теорії провідних тенденцій та ідеї доцільності діагностики всіх основних складових профпридатності до діяльності в поліції (здібностей, характерологічних особливостей, спрямованості, спеціальних професійних вимог). З метою вдосконалення професійного відбору вважаємо за доцільне оптимізувати також комплекс психо-діагностичних методик в напрямі більшої ефективності щодо отримання діагностичної інформації і скорочення часу на їх виконання; впровадити детальний, чіткий алгоритм дій суб'єктів, удосконалити інструкції щодо окремих етапів професійного відбору поліцейських [6].

Таким чином, профорієнтаційна робота являє собою систему форм, методів і засобів впливу на особистість із метою її професійного самовизначення, що ґрунтується на врахуванні професійно важливих особистісних характеристик, потреб кадрового забезпечення підрозділів поліції. Вона спрямована на досягнення балансу між професійними інтересами, можливостями людини і потребами правоохоронної системи України у фахівців за основними видами діяльності. Профорієнтаційна робота визначається як спеціально організований вид роботи із кандидатами на службу в поліції, у процесі якого вирішується завдання із набору кадрів. Етапами професійної орієнтації є: дослідження вимог професії до працівника та визначення потреб правоохоронної системи у кандидатах на службу в певних підрозділах; професійне інформування (професійна інформація), професійне консультування (професійна консультація), професійний відбір і професійна адаптація. Вони специфічні за завданнями, предметом, методами, характером впливу на професійне самовизначення, між ними існують взаємодія і взаємозв'язок.

Здійснений аналіз, дає змогу дійти висновку, що більш доцільним для покращення професійності відбору майбутніх правоохоронців, внести зміни до існуючої системи МВС, шляхом переходу на більш сучасну та практичну європейську систему, котра дасть змогу виховати високо кваліфікуючих фахівців.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 19.04.2020).
2. Зозуля Є. В. Підготовка сучасного правоохоронця – на рівень європейських стандартів. *Наукова бібліотека*. 2014. № 4. С. 4–9.
3. Журавель О. В. Методичні матеріали з фізичної підготовки для позаштатних інструкторів підрозділів органів внутрішніх справ. Київ : РВЦ КНУВС, 2008. 46 с.
4. Про затвердження Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році : наказ МОН України від 13.10.2017 № 1378 // Міністерство освіти і науки України : офіц. сайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/vstup-2020/veliky-umovi/2-umovi.pdf> (дата звернення: 19.04.2020).
5. Руколайніна І. Є., Леміш О. О. Формування та підготовка кадрів (персоналу) до органів Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 104–106. URL: http://lsey.org.ua/1_2017/28.pdf (дата звернення: 19.04.2020).
6. Гуревич К. М. Профессиональная пригодность и основные свойства нервной системы. М. : Наука, 1970. 272 с.

Отримано 22.04.2020

